METSÄTALOUS

Jos haluamme Suomesta maailman kärkimaan puurakentamisessa, se vaatii paljon hyviä esimerkkejä. Se on tehtävä nyt. **TOIMITUSJOHTAJA JOUKO KARVINEN, STORA ENSO**

Puutalot ja kartongit valoina paperikaupan synkkyydessä

Stora Enson toimitusjohtaja Jouko Karvinen näkee puurakentamisen ja pakkausmateriaalit lohduiksi painopaperien kaupan synkkyyteen.

KARI SALONEN

Helsingin Viikkiin valmistuu Finnforestin kerrostalojärjestelmään perustuva puukerrostalokortteli.

Kartongit ja muut pakkausmateriaalit käyvät kaupaksi papereita paremmin.

KIMMO MÄNTYLÄ/LEHTIKUVA

Stora Enson toimitusjohtaja Jouko Karvinen toivoo näkyvyyttä myös pienille investoinneille.

Jouko Karvinen on johtanut Stora Ensoa reilut viisi vuotta. Länsi-Euroopan painopaperien markkinat ovat tuona aikana kutistuneet viidenneksen.

”Mikä on aikakauslehti vuonna 2050, ei sitä kannata jäädä pohtimaan, maailma muuttui jo”, hän sanoi ja kehotti metsäväkeä kyseenalaistamaan ja uudistumaan.

Päättäjien metsäakatemian tilaisuudessa Helsingissä keskiviikkona puhunut Karvinen juuttui kuitenkin itsekin paperiin toviksi ja kertoi, kuinka rajusti mobiililaitteiden käyttäjien määrä kasvaa.

Esimerkiksi isojen paperimarkkinoiden Britanniassa jo puolella alle 30-vuotiaista sosiaalinen media on ainoa uutislähde.

Kaiken ei pidä maksaa miljardeja

Stora Enso on kehittänyt varsin nopeasti valmiudet rakentaa puusta.

”Meillä on mahdollisuus rakentaa ei vain puukerrostaloja vaan puukortteleita.”

Puutalossa 29 vuotta asunut ihminen lämmityksineen ja valaistuksineen on tuottanut saman hiilijalanjäljen kuin tänään betonikerrostalon asuntoonsa muuttanut henkilö, Karvinen avarsi ympäristönäkökulmaa.

Sahojen kylkeen kehittynyt puukerrostalojen elementtien tuotanto osoittaa Karvisen mukaan, ettei ”kaiken tarvitse maksaa miljardeja ja kestää neljää vuotta”.

”Jos haluamme Suomesta maailman kärkimaan puurakentamisessa, se vaatii paljon hyviä esimerkkejä. Se on tehtävä nyt”, Karvinen sanoi.

Sitä kautta löytyy viennin mahdollisuuksia myös puurakentamiseen liittyvässä osaamisessa ja palveluissa.

Valtiosihteeri **Raimo Sailas** etsiskeli ja löysi hänkin valon pilkettä Suomen synkkiin taloustilastoihin puurakentamisesta.

”Valtion, Espoon ja Aaltoyliopiston yhteinen Otaniemen iso rakennushanke on tosi yritys. Tähtäin on kansainvälisellä huipulla.”

Pieni investointi ei ole uutinen

Metsäakatemian murheen aiheita olivat Suomen ja metsäteollisuuden surkeat talousrendit. Erityisesti investointien vähyys Suomessa vetää naamoja mutruun.

Karvinen ihmetteli, mikseivät investoinnit ylitä uutiskynnystä.

Stora Enson mikrokuitusellutehtaan rakentaminen Imatralle ei juuri tiedotusvälineissä näkynyt. Kymmenen miljoonan euron tehdasta ajetaan jo ylös.

”Ei siitä saanut mitään uutista, vaikka tuotteesta voidaan valmistaa uusi maito- tai mehupurkki, joka on 30 prosenttia nykyistä kevyempi.”

Tämä on vasta ensimmäinen sovellus.

Stora Enso pyrkii tekemään vähemmästä enemmän. Karvisen mukaan paperiakaan ei saisi enää myydä tonneina. Uusiokäyttö ja kierrätys ovat talon avaintoimintoja raaka-aineen ja energian tärvyyn vähentämisen ohessa.

Energian tuottaminen puusta tuli esiin keskusteluissa. Karvinen kehui Stora Ensoa maailman suurimmaksi mäntyöljyn tuottajaksi. Tuotannon kasvu on rajallista, koska uusia havusellutehtaita ei synny viljalti.

Karvinen kysyi myös, mikä on mäntyöljyn käytön oikea tasapaino, paljonko kannattaa polttaa auton tankissa, paljonko jalostaa arvokkaiksi erikoiskemikaaleiksi.

Metsätähteen jalostus nestepolttoaineeksi tarvitsee isot tuet.

”Meidän on valittava, mihin rahat laitetaan, teknologiset haasteet ovat edelleen aika kovat.”

Investoinnit uuteen vauhtiin

Tehdasteollisuuden osuus Suomen investoinneista oli vielä vuosituhannen alussa 27 prosenttia, nyt on pudottu alle 20 prosentin, kertoi The Boston Consulting Groupin osakas ja toimitusjohtaja **Teemu Ruska**.

Huolestuttavaa on, että Suomi on investoinnin kohdemaana selvästi heikommassa asemassa kuin esimerkiksi Ruotsi, Norja tai Baltian maat.

Metsäteollisuudessa kyse on Suomen korkeista kuitu- ja työkustannuksista. Energian hinnan etu Keski-Eurooppaan on kaventunut ja Ruotsiin verrattuna teollisuus maksaa energiasta paljon, Ruska listasi.

”On erittäin positiivista, että asiaa on pohdittu yhdessä. Teollisen strategian luonti Suomelle on erittäin tärkeää”, Ruska totesi.

Hän penäsi väkeä ideoimaan myös erityisetuja, joilla Suomi houkuttaisi investoijia. Venäjä läheisyys on tällainen. Uusien löytö ei olisi pahaksi.

”Kun tunnemme syyt huonoon kehitykseen, on meidän yhdessä mahdollista parantaa tilannetta.”

JUHA AALTOILA

”Puurakentaminen ei edisty sahojen kuluja kasvattaen”

Puurakentaminen ja puun käyttö energiaksi eivät kasva toivottua tahtia nykymenolla, jossa sahojen kustannustaakkaa lisätään poliittisin päätöksin, sanoo Keitele Groupin toimitusjohtaja **Ilkka Kylävainio**.

Hän ottaa esimerkiksi dieselveron. ”Me käytämme kuljetuksiin rahaa 17 miljoonaa euroa vuodessa. Nostimme kolme prosenttia kuljetusyrittäjien taksoja, mikä lisää kustannuksia 500 000 eurolla vuodessa.”

Samanmoinen vaikutus on pääomaveron nostolla.

”Sehän säteilee myös puukauppaan. Ei tällaisia lisäkuluja ole helppo kattaa ankarasti kilpailuilta sahatavaran markkinoilta.”

Ilkka Kylävainion luotsaama Keitele Group vie sahatavaraa lähes 30 maahan.

Energiapolitiikka keikkuu ja rankaisee

Kylävainio suree myös suomalaista energiapolitiikkaa. Sahojen puuhakevoimalat voivat polttaa Ruotsissa, Sakassa ja Itävallassa puuta kuin puuta. Esimerkiksi sahan purua, tukin kuorta, hakkuutähteitä ja kantoja.

Suomessa sahan sivutuotteet kuten puru, kuori ja lastut eivät ole oikeutettuja metsähakevoimalan sähköntuotantotukeen. Venäläisen tuontihakkeen käyttäjä saa tuen, kumipuutakin on tuella poltettu, Kylävainio ihmettelee asetelmaa.

Hänen mukaansa hallitusohjelman hajautettua sähkön- ja lämmöntuotantoa ei ole edistetty, vaan jopa heikennetty tehdyillä päätöksillä.

Puuhakevoimalan tuen saannin ehdot estävät sahojen investoinnit lämpöä ja sähköä tuottaviin hakevoimaloihin. Syöttötariffin laitoskohtainen katto on niin pieni, ettei investointi kannata.

Tukkileimikosta alkaa pitkä hyvän ketju

Kylävainio korostaa, että tukkileimikolta alkaa pitkä ja monihaarainen hyvän ketju. Puun myynnin, korjuun ja kuljetusten tulot ovat tärkeitä maakunnissa.

Kaksi kolmasosaa Suomen puuenergiasta lähtee kantoina ja oksina avohakkuilta. Aukon viljely taimikoksi aloittaa uuden työketjun metsässä.

Suomessa olisi mahdollista tuottaa 14-15 miljoonaa kuutiometriä sahatavaraa vuodessa, jos päättäjät huolehtisivat kilpailun edellytyksistä.

ILKKA KYLÄVAINIO

”Suomessa olisi mahdollista tuottaa 14–15 miljoonaa kuutiometriä sahatavaraa vuodessa, jos päättäjät huolehtisivat saha- ja puuteollisuuden kilpailun edellytyksistä.”

Keitele Forest -konsernin liikevaihto oli viime vuonna 114 miljoonaa euroa.

Liikevoittoa syntyi 5,7 miljoonaa euroa. Henkilöstölle jaettiin 107 000 euroa tulospalkkioita.

Keitele yhtiöt on tuottanut sahatavaraa yli 5 miljoonaa kuutiometriä vuodesta 1981 alkaen. Väkeä ei ole lomautettu sahalta eikä kuljetuksista kertaakaan.

JUHA AALTOILA

Mhy-laki nostatti tunteita Etelä-Suomen kokouksessa

MÄNTSÄLÄ (MT)

Etelä-Suomen metsänomistajien vuosikokous vastusti metsänhoitoyhdistyslain muutosta, mikäli se vie metsänhoitomaksun mutta jättää yhdistysten veltoitteet ja toiminnan rajoitukset voimaan.

”Metsänomistajat kaipaavat myös porkkanaa. Pelkona on, että saa kulkea pelkän kepin kanssa”, totesi kokouksen avannut **Mikko Lassila**.

Lassila muistutti, että metsänomistajat ikääntyvät. Keski-iän nousu lisää kokemusta, mutta rahantarve näyttää samalla vähenevän.

”Valitettavasti hallitus ei ole tarttunut MTK:n esittämiin sukupolvenvaihdoksen verohuojennuksiin. Ne olisivat piristäneet kansantaloutta ja kerryttäneet verotuloja.”

Metsäteollisuus haluaa muutosta

Asiantuntija **Anssi Kainulainen** MTK:sta kertoi, että metsäteollisuus haluaa puuttua metsänhoitoyhdistysten toimintaan. Käydyissä keskusteluissa ongelmat ovat nivoutuneet metsänhoitomaksuun. Toinen asia on pakollinen jäsenyys.

”Tämä tilanne on seurausta siitä, että metsänomistajien etua on valvottu puukaupassa. Ei firmat oikeasti ole kiinnostuneita, kuka taimipusseja aukon reunaan kuljettaa.”

”Paine ulkopuolelta on ollut kova. Yksinkertaisimmaksi ratkaisuksi on ehdotettu pakollisesta jäsenyydestä ja metsänhoitomaksusta luopumista. MTK on kannattanut mh-maksusta irtautumista ilman byrokratiaa ja toimitusmaksua.”

Nykyisen perustuslain näkökulmasta nykyisen kaltainen mh-maksu on mahdoton. Silloin paras vaihtoehto on vapaaehtoinen maksu, jonka yhdistykset voivat itse määrittää. Samalla metsänhoitoyhdistysten rajoitteet metsänomistajien palveluiden osalta poistuisivat.

Edunvalvonta menee uusiksi

Tuleva muutos vaikuttaa koko metsänomistajien edunvalvontaorganisaatioon. Jos kissa ei nosta omaa häntäänsä, sitä ei tee kukaan muukaan.

”Pitää miettiä, miten liiketoiminnan ja edunvalvonnan suhde muotoutuu. Edunvalvonta on kuitenkin leipälajimme, se erottaa meidät muista.”

”Töitä yhdistyksille riittää. Tilat pirstoutuu, metsänomistat siirtyvät kaupunkeihin ja vanhenevat. Se kaikki korostaa metsänhoitoyhdistyksen tärkeyttä.”

Kyse on 30 miljoonan euron potista. Jos se häviää, paine julkisen rahoituksen kasvattamisesta kasvaa.

”Vapaaehtoinen metsänhoitoyhdistyksen jäsenyys on hyvä. Pakolla ihmisten asioita hoitaminen ihmetyttää minua”, totesi toiminnanjohtaja **Jari Yli-Talonen** Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksestä.

”Turha yhdistysten on ottaa hirttosilmukkaa kaulaan, jos niille jää pelkät velvoitteet”, summasi sysmäläinen **Olavi Peltola**.

Puukauppa elpymässä

Liiton johtaja **Esko Laitinen** odotti, että puukauppavuodesta tulee kohtuullinen. Myrskytuhopuiden korjuukin on edennyt rivakasti.

Lounais-Hämettä edustanut **Eero Pura** huolehti myrskypuista. Joillain tiloilla tuhot ovat olleet suuret ja kohdistuneet nuoriin metsiin. Jos tilalla on laskettu tasaisen puunmyyntitulon varaan, edessä on pahoja ongelmia. Siinä voisi verottaja tulla vastaan.

JARMO PALOKALLIO

MTK on kannattanut metsänhoitomaksusta irtautumista ilman byrokratiaa ja toimitusmaksua.

ANSSI KAINULAINEN

Vapaaehtoinen metsänhoitoyhdistyksen jäsenyys on hyvä. Pakolla ihmisten asioita hoitaminen ihmetyttää minua.

JARI YLI-TALONEN

Turha yhdistysten on ottaa hirttosilmukkaa kaulaan, jos niille jää pelkät velvoitteet.

OLAVI PELTOLA

Matti Mäkiaho

Olavi Peltola

Mitä mieltä metsänhoitoyhdistyslaista?

Päijät-Hämeen metsänomistajia edustanut **Matti Mäkiaho** kannatti metsänhoitoyhdistyslain uudistamista niin, ettei metsänhoitomaksusta luovuta.

”Olen seurannut metsälakien uudistamista tarkkaan. Oma mielipiteeni on, että jos metsänhoitomaksu poistuu, etämetsänomistajat ovat suurimpia kärsijöitä. Siksi en halua metsänhoitomaksun poistamista.”

Mäkiaho pelkää, että metsänhoitomaksun poistaminen johtaisi suuriin muutoksiin metsänhoitoyhdistysten palvelutarjonnassa. Entistä suurempi osa palveluista menisi maksullisiksi, eikä pieniä tiloja omistavien etämetsänomistajien tarpeet välttämättä nousisi kovin korkealle.

”Edessä voisi olla metsänhoidon tason heikkeneminen. Osa metsänomistajista alkaisi miettiä, kannattaako metsiä enää hoitaa.”

Mäkiaho on huolissaan myös energiapuun korjuutukien epäselvästä tilanteesta. Niitä on veivattu edestakaisin, eikä valmista tule.

”Itsellänikin on energiapuuleimikko valmiina. Se odottaa tukipäätöksiä ja tekijäänsä.”

Ennennäkemättömiä muutoksia

Päijät-Hämeen metsänhoitoyhdistyksen edustaja **Olavi Peltola** oli valmis romuttamaan vanhan metsänhoitoyhdistyslain ja aloittamaan uudestaan puhtaalta pöydältä. Hän ei hyväksy ajatusta, että yhdistyksillä säilyvät pelkät lain velvoitteet.

”Jos metsänhoitomaksu poistuu, samalla voidaan luopua koko metsänhoitoyhdistyslaista. Yhdistysten puukauppaa ja muuta toimintaa ei voi rajoittaa, jos yhdistykset eivät saa yhteiskunnallisille velvoitteilleen mitään vastinetta.”

Peltolan mukaan meneillään on ennennäkemättömiä muutoksia. Ne ravistelevat sekä metsätalouden harjoittajia että metsäteollisuutta.

”Metsäteollisuuden investoinnit kotimaahan ovat harvassa. Muut maat ovat kiinnostaneet enemmän.”

”Pohjoinen havukuitu on silti tavallaan niukkuustuote. Meillä olisi siihen raaka-ainetta tarjolla. Se riittäisi uuden sellutehtaan tarpeisiin.”

JARMO PALOKALLIO